

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 25.9.2013
COM(2013) 656 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**w sprawie ewentualnych nowych wymogów w zakresie etykietowania wyrobów
włókienniczych oraz badania dotyczącego substancji alergennych w wyrobach
włókienniczych**

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie ewentualnych nowych wymogów w zakresie etykietowania wyrobów włókienniczych oraz badania dotyczącego substancji alergennych w wyrobach włókienniczych

1. WPROWADZENIE

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1007/2011 z dnia 27 września 2011 r. w sprawie nazewnictwa włókien tekstylnych oraz etykietowania i oznakowywania składu surowcowego wyrobów włókienniczych¹ (zwane dalej „rozporządzeniem włókienniczym” lub „rozporządzeniem”) to jedyny sektorowy akt prawa UE mający zastosowanie do wyrobów włókienniczych². Określa się w nim warunki oraz zasady etykietowania i oznakowywania wyrobów włókienniczych, a także zasady nazewnictwa włókien tekstylnych. Ma ono zastosowanie do wszystkich wyrobów składających się w co najmniej 80 % masy z włókien tekstylnych, w tym w stanie surowym, półobrobionym, obrobionym, półwytworzonym, półwykończonym lub wykończonym.

Artykuł 24 rozporządzenia włókienniczego zobowiązuje Komisję Europejską do przedłożenia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do dnia 30 września 2013 r. sprawozdania, uzupełnionego w razie potrzeby wnioskami ustawodawczymi, „dotyczącego ewentualnych nowych wymogów w zakresie etykietowania, które mają być wprowadzone na poziomie Unii, aby zapewnić konsumentom dokładne, odpowiednie, zrozumiałe i porównywalne informacje na temat charakterystyki wyrobów włókienniczych”. Zakres badanych zagadnień obejmuje między innymi system wskazywania miejsca pochodzenia, jednolity system umieszczania na etykietach informacji dotyczących konserwacji, obowiązujący w całej Unii jednolity system oznaczania rozmiaru, wskazanie substancji alergennych, etykietowanie elektroniczne i inne nowe technologie oraz wykorzystywanie niezależnych od języka symboli lub kodów do identyfikacji włókien. Ponieważ na mocy art. 12 rozporządzenia włókienniczego ustanawia się wymóg etykietowania wyrobów włókienniczych zawierających części nietekstylne pochodzenia zwierzęcego, zbadano również etykietowanie lub oznakowywanie wyrobów skórzanych. Co więcej, zgodnie z art. 25 rozporządzenia Komisja została zobowiązana do przeprowadzenia badania w celu oceny, czy istnieje związek przyczynowy między reakcjami alergicznymi a chemicznymi substancjami lub mieszaninami stosowanymi w wyrobach włókienniczych, oraz, o ile to stosowne, do przedłożenia wniosków ustawodawczych.

Niniejsze sprawozdanie sporządzono na podstawie wyników badań przeprowadzonych na zlecenie Komisji Europejskiej. W badaniach tych analizie poddano różne systemy etykietowania wyrobów włókienniczych i skórzanych, a także związek przyczynowy między alergiami a chemicznymi substancjami w gotowych wyrobach włókienniczych. Wyniki tych badań zostały poddane szerokim konsultacjom ze specjalistami z państw członkowskich, sektorem przemysłu oraz innymi zainteresowanymi podmiotami, zwłaszcza za pośrednictwem grupy ekspertów ds. nazewnictwa i etykietowania wyrobów włókienniczych³. W badaniu

¹ Dz.U. L 272 z 18.10.2011, s. 1 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:272:0001:0064:EN:PDF>

² Rozporządzenie włókiennicze z dnia 8 maja 2012 r. uchyliło dyrektywy 73/44/WE, 96/73/WE i 2008/121/WE. Okres przejściowy dla wyrobów włókienniczych, które spełniają wymogi dyrektywy 2008/121/WE i które zostały wprowadzone do obrotu przed wejściem rozporządzenia w życie, upływa z dniem 9 listopada 2014 r.

³ Sprawozdania ze spotkań grupy ekspertów ds. nazewnictwa i etykietowania wyrobów włókienniczych są dostępne na stronie http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/textiles/documents/index_en.htm

dotyczącym etykietowania wyrobów włókienniczych wzięto pod uwagę wyniki badania przeprowadzonego w 2010 r. na zlecenie Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Wewnętrznej Parlamentu Europejskiego⁴. W niniejszym sprawozdaniu uwzględnia się istniejące właściwe normy europejskie i międzynarodowe; obejmuje ono również zagadnienia dotyczące małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Zawiera ono przegląd sektora włókienniczego i odzieżowego w rozdziale 2, podsumowanie przeglądu ewentualnych nowych wymogów w zakresie etykietowania (art. 24) i głównych ustaleń z badania dotyczącego chemicznych substancji (art. 25) odpowiednio w rozdziałach 3 i 4 oraz wnioski w rozdziale 5.

2. PRZEGLĄD SEKTORA WŁÓKIENNICZEGO I ODZIEŻOWEGO W UE

Oparty na wzornictwie przemysł dóbr konsumpcyjnych w UE składa się z szerokiego spektrum sektorów, zwłaszcza włókienniczego i odzieżowego, skórzanego i obuwniczego, rozrywkowego (sport, gry i zabawki) oraz jubilerskiego, dekoracji wnętrz itp. W skład tych sektorów wchodzi ponad pół miliona przedsiębiorstw prowadzących działalność w łańcuchu tworzenia wartości (w tym w projektowaniu, rozwoju produktu, produkcji, dystrybucji i sprzedaży detalicznej). Wspólnie wytwarzają one roczny obrót w wysokości około 500 miliardów EUR i zapewniają około 5 milionów miejsc pracy w UE.

Europejski sektor włókienniczy i odzieżowy jest bardzo zróżnicowanym⁵, rozwijającym się dzięki innowacjom i kreatywności sektorem przemysłu, który składa się głównie z MŚP: w 2009 r. przedsiębiorstwa zatrudniały średnio 10 pracowników, co oznacza spadek średniej liczby pracowników, która na początku dekady wynosiła 18. W 2011 r. sektor składał się z ponad 185 000 przedsiębiorstw zatrudniających 1,7 miliona osób w Europie i notujących ogólny obrót w wysokości 152 miliardów EUR⁶. Wobec silnej globalnej konkurencji, przedsiębiorstwa europejskie w coraz większym stopniu nastawiają się na badania, rozwój i innowacje (BRI) w celu utrzymania i zwiększenia trwałej konkurencyjności. Po ponad 15 latach radykalnej zmiany strukturalnej, wyspecjalizowane produkty o wysokiej wartości dodanej stanowią obecnie znaczną część działalności sektora. Dzięki znacznym wysiłkom w zakresie BRI zwiększono udział wiedzy i trwały charakter przedsiębiorstw włókienniczych, zwłaszcza tworzących rozwiązania dostosowane do nowych zastosowań i usług w wymagających sektorach, na przykład w opiece zdrowotnej, inżynierii lądowej, motoryzacji lub przemyśle lotniczym i kosmonautycznym.

W ciągu ostatnich 15 lat sektor włókienniczy i odzieżowy zwiększył swoją efektywność energetyczną o około 35 %, w przeliczeniu na jednostkę produkcji i wartości dodanej, co znacznie przekracza średnią dla całego przemysłu wytwórczego. Sektor obejmuje rynkowe segmenty odzieży oraz dekoracyjnych i technicznych wyrobów włókienniczych, z których każdy wytwarza około 1/3 całości obrotu/dochodów. W UE zwiększa się jednak udział technicznych wyrobów włókienniczych⁷ - segmentu, w którym UE ma relatywną przewagę

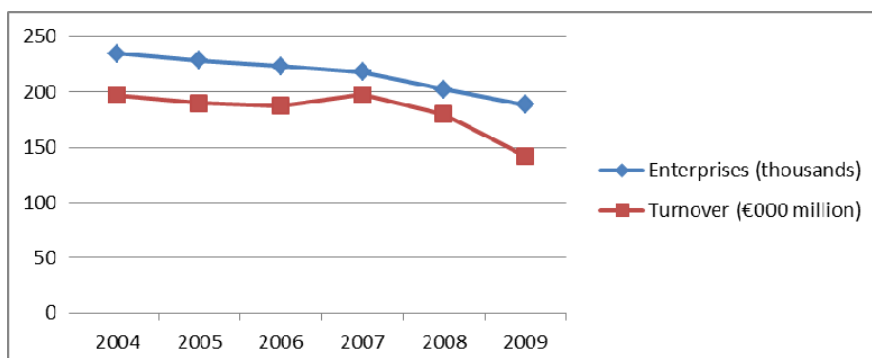
⁴ Badanie Parlamentu Europejskiego dotyczące etykietowania wyrobów włókienniczych jest dostępne na stronie <http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201108/20110825ATT25276/20110825ATT25276EN.pdf>

⁵ Obejmuje on tak zróżnicowaną działalność, jak wytwarzanie sztucznych włókien, przędzenie (związane z pierwotnym przetwarzaniem włókien lub zintegrowane w procesie wytwarzania tkanin), tkanie (często powiązane z barwieniem i wykańczaniem) i dzierganie oraz wykańczanie (obejmujące również barwienie, tworzenie nadruków, nakładanie powłok i laminowanie).

⁶ Eurostat.

⁷ Sektor technicznych wyrobów włókienniczych obejmuje około 15 000 przedsiębiorstw i zatrudnia około 300 000 pracowników. Główne rynki ich zastosowania to: rolnictwo, leśnictwo i akwakultura; budownictwo; funkcjonalne składniki odzieży i obuwia; geowłókniny i inżynieria; składniki mebli i wykładziny podłogowe; filtrowanie i wyroby do użytku przemysłowego; produkty higieniczne i

konkurencyjną nad swoimi partnerami handlowymi. Cały sektor włókienniczy i odzieżowy ma 3 % udziału w wartości dodanej i 6 % udziału w zatrudnieniu w całym przemyśle wytwórczym. Widoczna wydajność pracy w sektorze zwiększyła się w latach 2004-2009 z ok. 40 % do 46 %. Poziom inwestycji w przeliczeniu na wartość dodaną utrzymał się w tym okresie na stabilnym poziomie około 11 %.

Wykres 1: Liczba przedsiębiorstw i obrót sektora włókienniczego i odzieżowego (2004-2009)

Źródło: Eurostat

Wydaje się, że po pięcioletnim okresie recesji sektor włókienniczy i odzieżowy w pewnym stopniu ograniczył negatywne skutki kryzysu finansowego, ale tendencja ta musi jeszcze znaleźć potwierdzenie w danych za 2012 r. Głównymi czynnikami mającymi wpływ na konkurencyjność sektora włókienniczego i odzieżowego są te same czynniki, które wpływają na inne sektory. W szczególności dostęp do finansowania ma kluczowe znaczenie dla umożliwienia inwestycji służących unowocześnieniu zakładów produkcyjnych i rozwojowi produktów o wyższym udziale wzornictwa, nakierowanych na istniejące lub nowe rynki. Kolejnym istotnym utrudnieniem jest brak specjalistów, nie tylko w sektorze włókienniczym i odzieżowym, ale w całym przemyśle wytwórczym. Niektóre kwestie, na przykład prawa własności intelektualnej i ich naruszanie, wymagają rozwiązań lepiej dopasowanych do sektora włókienniczego i odzieżowego. W ramach swojego rozwoju przedsiębiorstwa aktywnie kontynuują innowacje technologiczne i pozatechnologiczne, rozwijają wzornictwo, marki i produkty wysokiej jakości oraz eksportują w celu skompensowania zmniejszonego popytu w UE. Sektor staje się coraz bardziej konkurencyjny.

3. OBECNA SYTUACJA I USTALENIA DOTYCZĄCE PRAWDOPODOBNEGO ROZWOJU SYTUACJI W ZAKRESIE ETYKIETOWANIA

W niniejszej sekcji przedstawia się przegląd obecnych wymogów w zakresie etykietowania wyrobów włókienniczych oraz ocenę potrzeby wprowadzenia ewentualnych nowych wymogów, a także zasadności i możliwości ujednolicenia etykietowania i oznakowywania wyrobów włókienniczych i skórzanych.

Zgodnie z rozporządzeniem włókienniczym, wyroby włókiennicze dostępne na rynku UE muszą być opatrzone etykietą lub oznakowaniem pokazującym skład surowcowy, z wykorzystaniem nazw włókien określonych w załączniku I do rozporządzenia. Nazwy włókien oraz zawartość procentową w masie całkowitej wszystkich włókien składowych podaje się w porządku malejącym. Wymogi etykietowania i oznakowywania składu surowcowego mają zastosowanie do wyrobów włókienniczych i składników włókienniczych składających się w co najmniej 80 % masy z włókien tekstylnych. W rozporządzeniu nie

medyczne; sprzęt i wyposażenie do transportu; ochrona środowiska; pakowanie i magazynowanie; ochrona osób i mienia; sport i rozrywka.

reguluje się innych aspektów etykietowania i oznakowywania. Wyroby skórzane nie podlegają wymogom w zakresie etykietowania i oznakowywania⁸, z wyłączeniem wyrobów obuwniczych, objętych dyrektywą w sprawie obuwia 94/11/WE⁹. Niektóre kategorie wyrobów włókienniczych, w tym dywany i inne wykładziny oraz wyroby do dekoracji wnętrz, zostały objęte również zakresem rozporządzenia (UE) nr 305/2011¹⁰ ustanawiającego zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych.

Potrzebę wprowadzenia ewentualnych nowych wymogów w zakresie etykietowania ocenia się na podstawie analiz przeprowadzonych na zlecenie Komisji, sprawdzonych i uzupełnionych w ramach szczegółowej debaty¹¹ z szerokim spektrum zainteresowanych stron. Ponieważ badania dotyczące ewentualnego ujednolicenia etykietowania są analizami wykonalności służącymi jako wkład do ewentualnej oceny skutków, opcje strategiczne są liczniejsze i szerzej zdefiniowane, niż gdyby miało to miejsce na etapie formalnej oceny skutków. Te analizy zapewniają solidny przegląd potencjalnych skutków i korzyści wynikających z nowych wymogów. Obrazowe przykłady pozwoliły na zbadanie, czy bardziej uzasadnione oceny kosztów i korzyści były konieczne, czy też nie.

Ponieważ art. 24 rozporządzenia włókienniczego stanowi, że ewentualne ukierunkowane na konsumenta¹² wymogi w zakresie etykietowania powinny być przeanalizowane w oparciu o konsultacje z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, badanie w zakresie etykietowania wyrobów włókienniczych¹³ objęło badanie konsumentów i wywiady z zainteresowanymi podmiotami¹⁴; oceniono w nim następujące różne opcje etykietowania i oznakowywania:

a) system wskazywania miejsca pochodzenia

Konsumenci są zainteresowani wskazywaniem miejsca pochodzenia. Szczegółowa dyskusja dotycząca przydatności wprowadzenia systemu wskazywania miejsca pochodzenia do rozporządzenia włókienniczego nie jest obecnie właściwa, ze względu na niedawne przyjęcie wniosku Komisji dotyczącego rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa produktów konsumpcyjnych¹⁵, w którym Komisja planuje stworzyć obowiązujący w całej UE ponadsektorowy system, obejmujący kwestie państwa pochodzenia i inne aspekty identyfikowalności. Taki rozwój wydarzeń spotkał się z pozytywnym przyjęciem ze strony znacznej liczby zainteresowanych podmiotów, również w sektorze włókienniczym.

b) system umieszczania na etykietach informacji dotyczących konserwacji

Dla konsumentów najważniejszym priorytetem jest wskazanie najlepszego sposobu konserwacji wyrobów włókienniczych. Zwykle znają oni obecny system etykietowania, przyjęty przez sektor prywatny, i rozumieją go. Ten dobrowolny i ogólnosięwiatowy system o

⁸ Wyroby składające się w mniej niż 80 % masy z włókien tekstylnych nie należą do zakresu rozporządzenia włókienniczego i nie podlegają wymogom w zakresie etykietowania i oznakowywania. Dotyczy to na przykład wyrobów składających się w 79 % masy ze skóry.

⁹ Dz.U. L 100 z 19.4.1994, s. 37 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1994L0011:20070101:EN:PDF>

¹⁰ Dz.U. L 88 z 4.4.2011, s. 5 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:088:0005:0043:EN:PDF>

¹¹ Spotkania (przypis 3) i badanie konsumentów (przypis 14).

¹² Art. 24 ust. 1 – „aby zapewnić konsumentom dokładne, odpowiednie, zrozumiałe i porównywalne informacje”.

¹³ Badanie w zakresie etykietowania wyrobów włókienniczych jest dostępne na stronie http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/textiles/files/studies/study-report-labelling-textile_en.pdf

¹⁴ Jak zaznaczono w badaniu dotyczącym etykietowania wyrobów włókienniczych, w siedmiu państwach członkowskich przeprowadzono badanie konsumentów z udziałem ponad 3500 respondentów.

¹⁵ COM(2013) 78 final - Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie bezpieczeństwa produktów konsumpcyjnych, uchylającego dyrektywę Rady 87/357/EWG oraz dyrektywę 2001/95/WE z 13.2.2013 r.

ugruntowanej pozycji należy do zainteresowanych podmiotów i jest przez nie kontrolowany, stanowiąc podstawę dla normy EN ISO 3758:2012 (Tekstylna – System oznaczania sposobu konserwacji z zastosowaniem symboli) i innych systemów (np. w Stanach Zjednoczonych). Oczekiwane korzyści z przyjęcia podejścia legislacyjnego (obowiązkowego) mają jedynie ograniczony charakter, a w zależności od zdolności przedsiębiorstw do amortyzacji kosztów mogą być mniejsze od prawdopodobnego przeniesienia kosztów na użytkowników końcowych. Korzystne byłoby usprawnienie działania obecnego systemu, najlepiej w celu lepszej odpowiedzi na potrzeby konsumentów, na przykład poprzez zastosowanie nowych symboli i, o ile to konieczne, podnoszenie świadomości (np. w zakresie prania odzieży w niskich temperaturach), co sektor prywatny i tak czyni.

c) system oznaczania rozmiaru

Istotnym priorytetem dla konsumentów jest znalezienie odpowiedniego rozmiaru. Znają oni różne obowiązujące systemy dobrowolne, a przedsiębiorstwa i organizacje publiczne zapewniają tabele przeliczeniowe. Pomimo napotykaných trudności, opracowano normy europejskie i międzynarodowe (ISO), zwłaszcza normę EN 13402, ustanawiającą system kodowania w celu oznaczania rozmiaru odzieży. Po systemie obowiązkowym oczekuje się ograniczonych korzyści w porównaniu do jednolitego w całej UE systemu opartego na normach. Należy położyć nacisk na kontynuację i ukończenie trwających prac normalizacyjnych. W razie potrzeby, właściwe zainteresowane podmioty i władze publiczne mogłyby udzielić wsparcia w celu pokonania trudności i wypracowania szerszego konsensusu dla systemu opartego na normach.

d) wskazanie substancji alergennych

Występowanie substancji alergennych w gotowych wyrobach włókienniczych i powodowane przez nie zagrożenia to ważny problem dla wielu konsumentów. Istnieją już pewne dobrowolne systemy certyfikacji i etykietowania zawartości chemikaliów, uświadamiające konsumentom występowanie (lub raczej brak w niektórych wyrobach) takich substancji. Nie dla każdej substancji, która może występować w wyrobach włókienniczych, ustalono jednak poziom stężenia, który może powodować reakcje alergiczne u narażonych grup osób. Potrzebne jest uzyskanie potwierdzonych naukowo danych epidemiologicznych. Nadal obecne są również wątpliwości, zwłaszcza dotyczące związku przyczynowego między wyrobami włókienniczymi a alergiami w społeczeństwie, ekspozycją konsumentów i zmiennością relacji dawka-odpowiedź w reakcjach alergicznych poszczególnych osób oraz substancji chemicznych pozostających w gotowych wyrobach włókienniczych. Aktualnie wątpliwości te faktycznie stanowią przeszkodę dla zapewnienia konsumentom dokładnych, odpowiednich i porównywalnych informacji o rzeczywistych zagrożeniach związanych z występowaniem chemikaliów w wyrobach włókienniczych. Jeżeli taka informacja ma być skuteczna, musi być zrozumiała i sensowna dla wszystkich konsumentów. Potrzebne są również bardziej wiarygodne i weryfikowalne informacje, aby dowieść zgodności z wymogami, przeprowadzać kontrole w ramach nadzoru rynku i stosować środki wykonawcze. Istniejące ustawodawstwo horyzontalne, zwłaszcza rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (rozporządzenie REACH)¹⁶ oraz rozporządzenie (WE) nr 1272/2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (CLP)¹⁷, a także inne akty prawne (dotyczące np. wyrobów kosmetycznych, biobójczych, pestycydów), mogłyby

¹⁶ Dz.U. L 396 z 30.12.2006, s. 1 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:396:0001:0849:EN:PDF>

¹⁷ Dz.U. L 353 z 31.12.2008, s. 1 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:353:0001:1355:en:PDF>

stanowić rozwiązanie problemu zagrożeń powodowanych przez niektóre substancje w wyrobach włókienniczych.

- e) etykietowanie elektroniczne oraz inne technologie, a także wykorzystywanie niezależnych od języka symboli lub kodów (do identyfikacji włókien)

Obecnie na rynku dostępnych jest kilka nowych i innowacyjnych technologii oraz instrumentów informacyjnych, np. kody 2D i RFID (identyfikacja radiowa), które stosuje się w przypadku produktów żywnościowych i wyrobów włókienniczych. Interesujące wyniki przynoszą prowadzone przez duże przedsiębiorstwa handlu detalicznego eksperymenty w takich dziedzinach, jak inwentaryzacja, zamówienia i zarządzanie klientem. Potrzebne są jednak bardziej opłacalne i dostępne rozwiązania do szerokiego wykorzystania przez MŚP. Uznaje się, że korzyści dla konsumentów wynikające z podejścia legislacyjnego (obowiązkowego) są ograniczone, a koszty – nadal zbyt wysokie. Poszczególne przedsiębiorstwa powinny mieć możliwość wyboru spośród różnych konkurencyjnych systemów.

- f) inne rodzaje etykietowania i oznakowywanie autentyczności skór

Komisja zbadała również inne rodzaje etykietowania, których nie wymienia się w art. 24 rozporządzenia, zwłaszcza etykietowanie organiczne, ekologiczne, społeczne, dotyczące łatwopalności i autentyczności. Wydaje się, że konsumenci mają świadomość istnienia różnych norm oraz systemów międzynarodowych, krajowych lub unijnych, np. etykietowania organicznego (system prywatny), etykietowania ekologicznego (oznakowanie ekologiczne UE, Nordic Swan, Blue Angel itp.), etykietowania społecznego (norma ISO 26000). Kilka etykiet ekologicznych zapewnia już ograniczenie wykorzystania substancji niebezpiecznych, które mogą szkodzić środowisku naturalnemu i powodować reakcje alergiczne. Z tego względu zainteresowanie konsumentów analogicznymi systemami etykietowania na szczeblu UE w ramach rozporządzenia włókienniczego było niskie. Z drugiej strony, wyniki badania wśród konsumentów i producentów dotyczącego etykietowania skór¹⁸ wskazały, że dostrzega się korzyści związane z etykietą dotyczącą autentyczności skóry. Z tego względu Komisja niedawno rozpoczęła proces oceny skutków w celu dokładnego zbadania kosztów i korzyści różnych opcji strategicznych, w tym ustawodawczej, w zakresie etykietowania dotyczącego autentyczności skóry. Na podstawie tej oceny skutków Komisja podejmie decyzję, czy należy podejmować jakieś działania na szczeblu UE.

4. BADANIE DOTYCZĄCE SUBSTANCJI ALERGENNYCH

Zgodnie z art. 25 rozporządzenia włókienniczego, Komisja została zobowiązana do przeprowadzenia badania związku przyczynowego między alergiami a chemicznymi substancjami lub mieszaninami stosowanymi w wyrobach włókienniczych i do przedłożenia na podstawie tego badania¹⁹, o ile to konieczne, wniosków ustawodawczych w kontekście obowiązującego prawodawstwa. Zgodnie z tym artykułem, w badaniu uwzględniono ustalenia badań przeprowadzonych na szczeblu państw członkowskich oraz skupiono się na substancjach chemicznych w gotowych wyrobach włókienniczych, ale nie na włóknach tekstylnych lub tkaninach. Elementem badania nie były również aspekty zdrowia w miejscu pracy oraz ocena ryzyka chemikaliów. Na podstawie wyników tego badania, w niniejszej

¹⁸ Badanie dotyczące etykietowania skór jest dostępne na stronie http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/leather/files/study-report-labelling-leather_en.pdf

¹⁹ Badanie w sprawie związku przyczynowego między reakcjami alergicznymi a chemicznymi substancjami lub mieszaninami stosowanymi w wyrobach włókienniczych jest dostępne na stronie http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/textiles/files/studies/study-allergic-reactions-textile_en.pdf

sekcji analizuje się ewentualne sposoby rozwiązania kwestii substancji alergennych w produkcji wyrobów włókienniczych.

Większość wyrobów włókienniczych można uznać za bezpieczne²⁰, nawet jeżeli osoby wrażliwe wykazują reakcje alergiczne na włókna tekstylne, albo na samą wełnę, lub na niektóre chemiczne substancje (lub mieszaniny) wykorzystywane w produkcji wyrobów włókienniczych. Uznaje się, że około 1-2 % wszystkich alergii kontaktowych jest spowodowane wyrobami włókienniczymi²¹ (co jest czwartą najczęściej wskazywaną przyczyną po kosmetykach²², elementach metalowych i produktach farmaceutycznych). Około 2/3 przypadków alergii związanych z wyrobami włókienniczymi przypisuje się barwnikom zawieszinowym, które u osób wrażliwych mogą powodować alergiczne kontaktowe zapalenie skóry. Obecny zasób wiedzy naukowej wskazuje, że niektóre żywice stosowane w gotowych wyrobach włókienniczych mogą uwalniać substancje wywołujące alergiczne kontaktowe zapalenie skóry u osób wrażliwych. Wiele dodatków i tekstylnych włókienniczych środków pomocniczych jest przyczyną rzadkich uczuleń, ale barwniki reaktywne nie mają potencjału uczulającego. Istnieją substancje sklasyfikowane na podstawie ich szczególnych cech jako środki uczulające lub drażniące, które mogą pozostawać w gotowych wyrobach włókienniczych.

Obecnie nie można jeszcze wyciągnąć ogólnego wniosku, czy istnieje związek przyczynowy między reakcjami alergicznymi a substancjami chemicznymi stosowanymi i pozostającymi w gotowych wyrobach włókienniczych. Nadal utrzymuje się niepewność odnośnie do faktycznego uwalniania i bezpiecznego poziomu stężenia uczulających i drażniących substancji chemicznych w gotowych wyrobach włókienniczych, co utrudnia przekazywanie konsumentom dokładnych i odpowiednich informacji o zagrożeniach. Ponadto konieczna jest ocena ryzyka w celu ustalenia, czy te substancje stwarzają niedopuszczalne zagrożenie wymagające podjęcia działań w kontekście procedury wprowadzania ograniczeń na mocy rozporządzenia REACH. Istnieje niewiele zweryfikowanych danych epidemiologicznych²³, a jeżeli nawet są dostępne, to nie są aktualne.

Zdecydowana większość substancji wykorzystywanych w produkcji wyrobów włókienniczych i znajdująca w gotowych wyrobach włókienniczych nie jest substancjami uczulającymi ani drażniącymi²⁴. Występują substancje stanowiące zagrożenie²⁵, których stosowanie jest ograniczone lub zakazane na mocy obowiązującego prawodawstwa UE (np. rozporządzenia REACH, rozporządzenia w sprawie kosmetyków, rozporządzenia w sprawie

²⁰ W 2012 r. zdecydowana większość notyfikacji w systemie RAPEX w sprawie wyrobów włókienniczych i odzieżowych dotyczyła zagrożeń związanych z wykorzystaniem pasków, a nie substancji chemicznych.

²¹ Informacja BfR nr 018/2007
http://www.bfr.bund.de/cm/349/introduction_to_the_problems_surrounding_garment_textiles.pdf

²² „Ocena się, że częstotliwość występowania alergii kontaktowych na składniki zapachowe wśród całej ludności w Europie wynosi 1-3 %”. Opinia Komitetu Naukowego ds. Bezpieczeństwa Konsumentów w sprawie alergenów zapachowych w produktach kosmetycznych, s. 7. Opinia SCCS/1459/11 jest dostępna na stronie http://ec.europa.eu/health/scientific_committees/consumer_safety/docs/sccs_o_102.pdf

²³ „Dane pochodzące z eksperymentów dotyczących dawki wywołującej reakcję alergiczną u człowieka są bardzo ograniczone pod kilkoma względami.” Opinia SCCS/1459/11 w sprawie alergenów zapachowych w produktach kosmetycznych, s. 8.

²⁴ Stwierdzono około 70 substancji alergennych, sprawozdanie KEMI nr 3/13
<http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/Rapporter/Rapport-3-13-textiles.pdf>

²⁵ Substancje stanowiące zagrożenie obejmują substancje: rakotwórcze, mutagenne i działające toksycznie na rozrodczość (CMR), trwałe, wykazujące zdolność do bioakumulacji i toksyczne (PBT), zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego itp.

detergentów oraz oznakowania ekologicznego UE). W odniesieniu do substancji stanowiących bardzo duże zagrożenie (SVHC), pod koniec 2012 r., we współpracy z Europejską Agencją Chemikaliów i państwami członkowskimi, Komisja opracowała plan działania w sprawie SVHC²⁶, aby zidentyfikować wszystkie SVHC istotne dla UE i włączyć je do listy kandydackiej do udzielenia zezwolenia na mocy rozporządzenia REACH do 2020 r. Plan działania obejmuje wstępny przegląd w celu wyłączenia substancji, które między innymi nie są wytwarzane lub stosowane w UE, a następnie analizę najlepszej opcji zarządzania ryzykiem w celu określenia najwłaściwszej ścieżki postępowania w celu zajęcia się potencjalnym zagrożeniem ze strony pozostałych substancji. W razie potrzeby, w takiej analizie proponuje się dalsze działania, w ramach rozporządzenia REACH lub poza nim. Ewentualne podejście regulacyjne musi opierać się na wiarygodnych, weryfikowalnych i jasnych informacjach, jeżeli ma przynieść oczekiwane korzyści dla konsumentów i przedsiębiorstw, a także ułatwić zapewnienie zgodności, egzekwowania i nadzoru rynku.

Dalsze działania prawdopodobnie skoncentrują się na wspieraniu badań nad alternatywnymi substancjami niewywołującymi reakcji alergicznych oraz ekspozycją i oceną ryzyka, a także na zmniejszeniu niepewności w odniesieniu do substancji, które mogą uwalniać się z gotowych wyrobów włókienniczych, jak również na stężeniach/wartościach progowych w celu ochrony przed alergiami. Ponadto prace służące realizacji planu działania w sprawie SVHC mogą stanowić część ewentualnych działań następnych po badaniu powiązań między reakcjami alergicznymi i chemikaliami w wyrobach włókienniczych. Prace w ramach planu działania w sprawie SVHC obejmą utworzenie doraźnej grupy koordynującej w celu przeprowadzenia przeglądu czynników uczulających i stwierdzenia, które z nich mogą być SVHC. Ta grupa mogłaby przeprowadzić przegląd wykazu substancji znajdujących w wyrobach włókienniczych, sporządzanego w kontekście badania, o którym mowa w art. 25, oraz, o ile to właściwe, włączyć je do dalszej analizy służącej określeniu priorytetów i analizie najlepszej opcji zarządzania ryzykiem.

5. WNIOSEK

Badania przeprowadzone na zlecenie Komisji oraz konsultacje z szerokim spektrum zainteresowanych podmiotów wykazały, że konsumenci są zainteresowani rozwojem nowych inicjatyw służących stworzeniu nowych wymogów w zakresie etykietowania wyrobów włókienniczych.

Na podstawie przeprowadzonych ocen Komisja stwierdza jednak, że następujące wymogi w zakresie etykietowania nie powinny być przedmiotem rozporządzenia włókienniczego, uwzględniając fakt, że już istnieją lub są opracowywane w ramach innych instrumentów regulacyjnych i pozaregulacyjnych: (i) etykiety dotyczące sposobu konserwacji i rozmiaru są przedmiotem systemów dobrowolnych lub norm; (ii) prowadzone są w szczególności prace normalizacyjne na rzecz jednolitego oznakowania rozmiaru i systemu kodowania na szczeblu UE i międzynarodowym; oraz (iii) etykietowanie w zakresie państwa pochodzenia jest przedmiotem wniosku Komisji dotyczącego rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa produktów konsumpcyjnych, zapewniającego w art. 7 ponadsektorowe rozwiązanie w zakresie aspektów państwa pochodzenia i identyfikowalności.

Odnosząc się w szczególności do wymogów etykietowania substancji alergennych wykorzystywanych w produkcji wyrobów włókienniczych, Komisja stwierdza, że za istotne należy uznać dalsze wysiłki w zakresie badań i zastosowania substancji alternatywnych i

²⁶ W planie działania w sprawie SVHC określa się proces służący identyfikacji i ocenie kilku kategorii potencjalnych SVHC, w tym substancji uczulających. (<http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/13/st05/st05867.en13.pdf>)

niepowodujących reakcji alergicznych. Chociaż istnieją już pewne dobrowolne systemy etykietowania, służące informowaniu konsumentów o występowaniu substancji niebezpiecznych (w tym substancji alergennych) w wyrobach włókienniczych, należy prowadzić dalszą analizę systemów etykietowania i innych narzędzi przekazywania informacji o substancjach alergennych. Ponadto należy przeprowadzić ocenę potrzeby wdrożenia dalszych środków służących ograniczeniu występowania substancji (zwłaszcza uczulających), które znajdują się w gotowych wyrobach włókienniczych i mogą zostać z nich uwolnione, oraz, o ile to właściwe, zająć się nimi w ramach właściwych instrumentów dostępnych w prawodawstwie UE dotyczącym chemikaliów, w szczególności w ramach rozporządzenia REACH. Pod uwagę wzięte zostaną wyniki toczących się równoległe procesów, na przykład trwającej obecnie zmiany kryteriów oznakowania ekologicznego UE dla wyrobów włókienniczych.